

H O T Ă R Ă R E
privind aprobarea Platformei de dialog și participare civică
la procesul decizional al Parlamentului

nr. 149 din 09.06.2023

Monitorul Oficial nr.200-203/345 din 20.06.2023

* * *

Luând în considerare necesitatea unei mai largi deschideri a Parlamentului față de cetățeni, Conștientizând faptul că sporirea gradului de transparență în procesul decizional este o garanție a încrederii reciproce dintre stat și cetățean,

Pornind de la aspirațiile europene ale Republicii Moldova, împărtășind necesitatea dialogului deschis, transparent și regulat cu societatea civilă în asigurarea unui proces democratic de luare a deciziilor prin facilitarea accesului la activitatea Parlamentului și prin implicarea în procesul de luare a deciziilor, ținând cont de responsabilitatea și rolul acestuia pentru viitorul țării,

În temeiul art.66 lit.a) din Constituția Republicii Moldova, al Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional și al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative,

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art.1. – Se aprobă crearea Platformei de dialog și participare civică la procesul decizional al Parlamentului (se anexează).

Art.2. – La data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă [Hotărârea Parlamentului nr.373/2005](#) pentru aprobarea Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă.

Art.3. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Igor GROSU

Nr.149. Chișinău, 9 iunie 2023.

Anexă

PLATFORMA
de dialog și participare civică la procesul decizional al Parlamentului

I. DISPOZIȚII GENERALE

1.1. Platforma de dialog și participare civică la procesul decizional al Parlamentului (în continuare – *Platformă*) are drept scop încurajarea inițiativelor civice, eficientizarea aportului participativ al părților interesate la procesul decizional al Parlamentului, contribuind astfel la asigurarea transparenței și la creșterea credibilității acestuia.

1.2. Prezentul document definește principiile, misiunea, obiectivele, drepturile și obligațiile, precum și formele de participare civică la procesul decizional al Parlamentului.

1.3. În sensul prezentului document, următoarele noțiuni semnifică:

audiere parlamentară – întrunire pe platforma Parlamentului, în cadrul căreia se consultă opinia cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate cu privire la proiectele de acte normative sau la orice decizie a Parlamentului supusă discuțiilor;

consultare publică – instrument de comunicare între Parlament și părțile interesate, având drept scop informarea și colectarea de opinii, propuneri și expertize în vederea influențării procesului decizional;

parte interesată – cetățeni, asociații constituite în corespundere cu legea, persoane juridice de drept privat, care vor fi sau ar putea fi afectați de deciziile adoptate de Parlament și care pot influența procesul decizional;

participare civică – implicare a părților interesate în procesul decizional al Parlamentului;

proces decizional – procedură de elaborare, adoptare și evaluare a unui document de politici, a unui act normativ sau a oricărui proces în care Parlamentul ia o decizie care afectează publicul;

recomandare – orice sugestie, propunere sau opinie cu caracter consultativ, exprimată verbal sau în scris de părțile interesate pe marginea proiectelor de decizii elaborate.

II. PRINCIPIILE DIALOGULUI ȘI PARTICIPĂRII CIVICE

2. Dialogul și participarea civică se realizează în baza următoarelor principii:

1) *principiul participării și implicării* – implicarea plenară, în procesul de cooperare, a reprezentanților părților interesate;

2) *principiul transparenței, inclusiv financiare* – desfășurarea procesului de cooperare într-o manieră deschisă, mecanismul de cooperare fiind clar atât părților interesate implicate direct în acest proces, cât și opiniei publice;

3) *principiul eficienței* – implicarea constructivă, în procesul de cooperare, a reprezentanților părților interesate, astfel încât contribuțiile lor să exercite un impact pozitiv asupra dezvoltării inițiativelor legislative, iar Parlamentul să poată beneficia plenar de pe urma cooperării;

4) *principiul egalității de tratament* – tratarea egală, în procesul de cooperare, a reprezentanților tuturor părților interesate;

5) *principiul egalității de șanse* – exprimarea, de către reprezentanții părților interesate, a necesităților și intereselor diferitor grupuri sociale, în mod particular ale celor defavorizate și marginalizate: populația săracă, femeile, populația de etnie romă, persoanele cu dizabilități;

6) *principiul independenței* – libertatea și independența reprezentanților părților interesate la stabilirea scopurilor, la luarea deciziilor și la desfășurarea activităților, acestea promovând nonpartizanatul politic, care presupune nealinieră la vreo ideologie sau politică de partid și adoptarea unei atitudini civice responsabile;

7) *principiul încrederii* – cooperarea se bazează pe interacțiunea onestă, pe respectul și încrederea reciprocă dintre Parlament și părțile interesate;

8) *principiul parteneriatului* – implicarea plenară și stabilirea responsabilităților în vederea soluționării cât mai eficiente a problemelor din societate.

III. ETAPELE ȘI FORMELE DE PARTICIPARE CIVICĂ

3.1. Participarea civică la procesul decizional al Parlamentului se realizează prin:

1) *informarea părților interesate*, care prevede publicarea, în format accesibil, pe pagina web oficială a Parlamentului:

a) a informației privind cadrul legal de reglementare a cooperării părților interesate cu Parlamentul;

b) a listei părților interesate, sistematizată pe domeniile de activitate ale comisiilor permanente, care se actualizează semestrial;

c) a proiectelor de acte normative înregistrate în Parlament și a dosarelor de însoțire ale acestora;

d) a hotărârii Biroului permanent al Parlamentului privind aprobarea Planului anual de evaluare ex-post a actelor normative;

e) a expertizelor și avizelor la proiectele de acte normative, a sintezelor recomandărilor, a rapoartelor de evaluare ex-post, a analizelor de impact, a opiniilor și altor materiale;

f) a anunțurilor privind inițierea consultărilor în cadrul organizării audierilor sau altor evenimente de pe agenda legislativului (difuzarea, după caz, a unui comunicat de presă în

mijloacele de informare în masă, precum și expedierea acestuia, prin intermediul poștei electronice, pe adresele părților interesate);

g) a ordinii de zi a ședințelor comisiilor permanente;

h) a ordinii de zi a ședințelor plenare și a ședințelor Biroului permanent al Parlamentului;

i) a datelor de contact ale funcționarilor publici din cadrul comisiilor permanente responsabili de cooperarea cu părțile interesate;

j) a raportului anual privind transparența în procesul decizional;

k) a altor informații relevante;

2) *consultare permanentă*, fără prezență fizică, care prevede:

a) recepționarea, prin curier, poștă și/sau e-mail, a opiniilor și recomandărilor părților interesate;

b) examinarea opiniilor și recomandărilor părților interesate;

c) publicarea pe pagina web oficială a Parlamentului a sintezei recomandărilor prezentate de părțile interesate;

3) *participare activă*, care prevede:

a) organizarea audierilor parlamentare;

b) crearea, la necesitate, de către comisiile permanente, a consiliilor de experți;

c) crearea grupurilor de lucru cu participarea părților interesate;

d) convocarea conferinței anuale;

e) încheierea memorandumului de cooperare.

3.2. Platforma nu substituie alte forme și mecanisme de participare civică prevăzute în alte acte normative.

IV. OBIECTIVE

4. Pentru o cooperare permanentă, deschisă și eficientă între Parlament și părțile interesate se stabilesc următoarele obiective:

1) reprezentarea cât mai largă în Parlament a opiniilor diverselor grupuri de părți interesate;

2) dezvoltarea democrației participative și a procesului decizional;

3) asigurarea unui dialog eficient și durabil între comisiile permanente și reprezentanții părților interesate;

4) evaluarea obiectivă a problemelor existente în societate și identificarea celor mai importante subiecte pentru a contribui la soluționarea lor eficientă și operativă;

5) îmbunătățirea cadrului normativ prin elaborarea de expertize, analize de impact, evaluări, rapoarte de evaluare ex-post, opinii și recomandări pe marginea inițiativelor legislative și a proiectelor de acte normative aflate pe agenda parlamentară;

6) încurajarea inițiativelor civice.

V. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE PĂRȚII INTERESATE

5.1. Partea interesată are dreptul:

1) să participe, în condițiile legii și ale prezentei hotărâri, la orice etapă a procesului decizional;

2) să solicite și să aibă acces la toate materialele aferente procesului decizional, cu respectarea prevederilor Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și ale Legii nr.982/2000 privind accesul la informație;

3) să prezinte recomandări referitoare la proiectele de acte normative și la alte acte înregistrate în Parlament;

4) să fie informată cu privire la statutul recomandărilor prezentate pe marginea proiectelor de acte normative din domeniul său de competență;

5) să propună, prin petiție sau solicitare în formă scrisă, organizarea consultărilor pe marginea proiectelor de acte normative din domeniul său de competență, prezentând argumente relevante și formulate clar;

6) să se înregistreze ca parte interesată prin expedierea pe adresa Secretariatului Parlamentului a unui demers cu solicitarea de a fi inclusă în lista părților interesate, cu indicarea datelor de contact și a comisiilor permanente la care solicită a fi arondată, sau prin completarea formularului de înregistrare ca parte interesată, disponibil pe pagina web oficială a Parlamentului.

5.2. Partea interesată este obligată:

1) să respecte Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, prezenta hotărâre și alte acte normative;

2) să respecte principiile dialogului și participării civice la procesul decizional;

3) să prezinte opiniile și recomandările pe marginea proiectelor de acte normative înregistrate în Parlament cu respectarea termenului legal, conform prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, într-o formă clară, concisă, cu indicarea exactă a numărului de înregistrare a actelor normative și a altor documente supuse consultărilor.

VI. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE PARLAMENTULUI

6.1. Parlamentul are dreptul:

1) să respingă motivat recomandările formulate vag sau irelevante subiectului supus consultărilor;

2) să stabilească numărul de participanți în corespundere cu numărul de locuri disponibile (aplicând principiul „primul venit, primul servit”);

3) în caz de necesitate a urgentării procedurii de examinare a proiectelor de acte normative, să stabilească un alt termen, dar nu mai mic de 3 zile lucrătoare, pentru prezentarea recomandărilor de către părțile interesate.

6.2. Parlamentul asigură participarea civică a părților interesate la procesul decizional prin:

1) informarea, în modul stabilit, cu privire la organizarea audierilor parlamentare;

2) consultarea opiniei părților interesate asupra proiectelor de acte normative;

3) recepționarea și examinarea opiniilor și recomandărilor părților interesate;

4) facilitarea participării civice a părților interesate atât în format fizic, cât și online.

VII. CONSULTAREA PĂRȚILOR INTERESATE

7.1. Consultarea părților interesate asupra proiectelor de acte normative se efectuează în conformitate cu Regulamentul Parlamentului, cu Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, cu Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și cu prezenta hotărâre.

7.2. Termenul de prezentare a recomandărilor este de 15 zile lucrătoare de la data publicării proiectului de act normativ pe pagina web oficială a Parlamentului, în cazul în care comisia permanentă nu stabilește alt termen rezonabil.

7.3. Consultarea părților interesate se realizează prin recepționarea și examinarea opiniilor și recomandărilor acestora, prin întocmirea sintezei pe marginea lor și prin organizarea de audieri parlamentare.

7.4. Audierile parlamentare

7.4.1. Audierea parlamentară este un instrument de activitate al Parlamentului prin intermediul căruia deputații audiază și dezbat chestiuni actuale și importante pentru societate, cu implicarea reprezentanților autorităților și instituțiilor publice, a experților, a specialiștilor, a societății civile și a altor părți interesate.

7.4.2. Audierile parlamentare pot lua forma audierilor legislative, a audierilor pe marginea rapoartelor de evaluare ex-post a actelor normative, a audierilor de supraveghere și a audierilor de anchetă.

7.4.3. Audierile parlamentare reprezintă proceduri de consultare a opiniei părților interesate referitoare la proiectele de acte normative examinate în Parlament.

7.4.4. Audierile pe marginea rapoartelor de evaluare ex-post a actelor normative se efectuează în temeiul Regulamentului Parlamentului și al Metodologiei de evaluare ex-post privind implementarea actelor normative.

7.4.5. În cadrul audierilor de supraveghere se examinează activitatea Guvernului, a ministerelor, a altor autorități publice, în special modul în care acestea aplică legile. În cazul în care părțile interesate monitorizează activitatea autorităților publice, acestea pot prezenta un raport de alternativă.

7.4.6. La audierile de anchetă se investighează suspiciuni de încălcare a legislației, de acțiuni ofensive sau de comportament inadecvat al autorităților publice în exercitarea funcțiilor lor.

7.5. Organizarea audierilor parlamentare

7.5.1. Audierile parlamentare se organizează de către comisiile permanente.

7.5.2. Anunțul privind locul, data, ora audierii și subiectul supus dezbaterii se publică pe pagina web oficială a Parlamentului, de regulă, cu cel puțin 10 zile înainte de desfășurarea audierii.

7.5.3. Procedura de organizare, de către comisia permanentă, a audierii parlamentare parcurge următoarele etape:

- 1) identificarea proiectului de act normativ care urmează a fi supus consultărilor;
- 2) identificarea părților interesate pe domeniile de competență;
- 3) determinarea formelor de consultare;
- 4) informarea părților interesate cu privire la organizarea consultării;
- 5) recepționarea și analiza recomandărilor, precum și întocmirea sintezei pe marginea acestora, cu acceptarea sau neacceptarea lor.

7.5.4. Președintele comisiei permanente desemnează un deputat raportor și un consultant responsabil de pregătirea, organizarea audierilor și recepționarea recomandărilor părților interesate.

7.5.5. Consultantul responsabil din cadrul comisiei permanente, în coordonare cu președintele acesteia și cu deputatul raportor, elaborează agenda audierii parlamentare.

7.5.6. Agenda audierilor parlamentare trebuie să conțină informații privind proiectul de act normativ supus audierii, moderatorul evenimentului, autorul proiectului.

7.5.7. Secretariatul Comisiei permanente transmite părților interesate anunțul privind organizarea audierii parlamentare, agenda și materialele aferente acesteia.

7.5.8. Recomandările părților interesate se prezintă într-o formă clară, concisă, cu argumente relevante, având caracter consultativ.

7.5.9. Secretariatul Comisiei permanente confirmă recepționarea recomandărilor în vederea consolidării coerenței și a încrederii reciproce.

7.5.10. Consultantul responsabil de organizarea audierii parlamentare recepționează și înregistrează recomandările parvenite în comisie și le include în sinteza recomandărilor.

7.5.11. Comisia permanentă analizează recomandările parvenite în urma audierii parlamentare și decide asupra acceptării sau respingerii lor.

7.5.12. Consultantul responsabil întocmește sinteza recomandărilor, în care indică acceptarea (totală și/sau parțială) ori respingerea de către comisie a recomandărilor recepționate în cadrul audierii parlamentare.

7.5.13. Sinteza recomandărilor părților interesate se publică pe pagina web oficială a Parlamentului.

7.5.14. Secretariatul Parlamentului asigură suportul logistic și informativ necesar în vederea bunei desfășurări a audierilor parlamentare organizate de comisiile permanente.

7.6. Desfășurarea audierilor parlamentare

7.6.1. Audierea parlamentară se desfășoară în modul următor:

- 1) autorul inițiativei legislative raportează pe marginea proiectului de act normativ supus audierii;
- 2) în cadrul audierii parlamentare poate lua cuvântul reprezentantul Guvernului sau al autorității publice responsabile;
- 3) după caz, reprezentantul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, cel al Centrului de armonizare a legislației se pot pronunța în privința corespunderii recomandărilor cu legislația Uniunii Europene;
- 4) se oferă timp pentru luări de cuvânt sau întrebări din partea deputaților;

- 5) se oferă timp pentru luări de cuvânt părților interesate;
- 6) audierile parlamentare se transmit în direct.

VIII. CREAREA CONSILIILOR DE EXPERTI ȘI A GRUPURILOR DE LUCRU

8.1. Comisiile permanente creează, pe lângă comisii, consilii permanente de experți din reprezentanți ai părților interesate, conform direcțiilor principale de activitate ale comisiilor.

8.2. Părțile interesate pot fi incluse în grupurile de lucru create de Parlament și de organele de lucru ale acestuia, în vederea elaborării sau definitivării unor proiecte de acte normative.

8.3. Modul de organizare a activității consiliilor permanente de experți se stabilește de către Biroul permanent al Parlamentului.

IX. ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA CONFERINȚEI ANUALE

9.1. Conferința anuală

- 1) Conferința anuală se convoacă de către Președintele Parlamentului.
- 2) Agenda conferinței anuale se elaborează în comun cu părțile interesate.
- 3) Recomandările și sugestiile asupra ordinii de zi se prezintă în termen de două săptămâni de la data publicării anunțului.
- 4) Înregistrarea pentru participare la conferință se realizează prin completarea unui formular disponibil pe pagina web oficială a Parlamentului.

9.2. Anunțul cu privire la locul, data, ora și agenda conferinței anuale se publică pe pagina web oficială a Parlamentului și/sau se transmite părților interesate, de regulă, cu cel puțin o lună înainte de desfășurarea acesteia.

9.3. În cadrul conferinței anuale, Parlamentul prezintă raportul privind transparența în procesul decizional, inclusiv gradul de participare și impactul dialogului cu părțile interesate în procesul decizional al Parlamentului.

9.4. În cadrul conferinței anuale se poate adopta o rezoluție, se pot formula recomandări pe marginea subiectelor discutate, a noilor direcții de cooperare între Parlament și părțile interesate. Rezoluția se publică pe pagina web oficială a Parlamentului.

9.5. Secretariatul Parlamentului este responsabil de buna organizare și desfășurare a conferinței anuale, de plasarea pe pagina web oficială a Parlamentului a raportului privind transparența în procesul decizional.

X. MEMORANDUMUL DE COOPERARE

10.1. Parlamentul este în drept să încheie un memorandum de cooperare cu reprezentanții părților interesate, cu mediul academic și cu sectorul privat.

10.2. Memorandumul de cooperare contribuie la perfecționarea calității, sub aspect juridic și științific, a actelor normative pentru corespunderea acestora cu normele și standardele legislației Uniunii Europene.

10.3. Memorandumul de cooperare poate avea ca obiectiv diseminarea informațiilor privind procesul de integrare europeană a Republicii Moldova, armonizarea legislației, precum și implicarea părților interesate în procesul de implementare a Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană.

10.4. Memorandumul de cooperare asigură realizarea activităților de monitorizare alternativă ale societății civile pe domeniile de competență ale Parlamentului.

10.5. Memorandumul de cooperare contribuie la consolidarea capacităților instituționale/administrative ale Parlamentului prin furnizarea de expertiză, instruire, asistență tehnică, consultanță și alte servicii de asistență.

10.6. Acțiunile prevăzute în memorandumul de cooperare se realizează pe principii de voluntariat.

